

Vic.Van Deelen (administrator van de parochie H. Familie) opent de bijeenkomst en stelt de delegatie zijdens het bisdom voor: regiovicaris H.Egging, algemeen econoom J. Bakker en mevr. A. de Jong, ambtelijk secretaris van de bisdomstaf. Van deze bijeenkomst wordt een verslag gemaakt dat voor iedereen beschikbaar komt.

Vic.Van Deelen stelt vervolgens de leden van het parochiebestuur en het pastoraal team voor en vertelt over de opzet van de avond.

Vic.Egging gaat voor in gebed.

K. Olsthoorn geeft namens het parochiebestuur een toelichting op het voorgenomen besluit om de kerk aan de eredienst te onttrekken.

Al ruim zes jaar wordt door het parochiebestuur van parochie De Heilige Familie gesproken over de toekomst van de kerken. In eerste instantie bleef het bij praten omdat het bestuur kon beschikken over een grote spaarpot. Er was op beide eilanden nog een eigen priester en er waren nog gebedsleiders, die op zondag konden worden ingezet. Er was nog geen directe noodzaak om tot drastische maatregelen zoals kerksluiting over te gaan.

Dit veranderde na het vertrek van pastoor Van der Meer. De bisschop moest een administrator aanstellen, vicaris Visser, die later werd opgevolgd door vicaris Van Deelen, en in plaats van een eigen vaste priester werd een pastoraal werker aangesteld in de parochie, Lizzy Beenhakker.

De druk op het pastorale team was hiermee van de baan dacht het bestuur, maar het tegenovergestelde was waar. Pastor Geurts kondigde aan dat hij overplaatsing zou aanvragen en de pastoraal werker kwam wegens te veel druk ziek thuis te zitten.

Nadat de administrator op enkele vlakken orde op zaken had gesteld was het voor pastor Geurts duidelijk dat hij toch in de parochie wilde blijven. De pastoraal werker kreeg een duidelijk takenpakket en kon zo verder met haar werk. Maar het beleid van het bisdom voor leken voorgangers werd gewijzigd: zij waren niet bedoeld als structurele vervanging in de zondagsviering en hun activiteiten werden beperkt. Bovendien geldt voor hen een maximale leeftijd van 75 jaar.

Diaken Lokken werd in november 2018 aangesteld in onze parochie voor maar 50%. De andere 50% werd hij gestationeerd in de parochie Nicolaas Pieck en Gezellen. Dit resulteerde al gauw in een voor hem onoverzichtelijke situatie. Het werken in twee grote parochies met samen 12 kerken en geloofsgemeenschappen was al niet gemakkelijk, ook de onderlinge verhoudingen waren lastig. Dit had tot gevolg dat hij ziek thuis kwam te zitten.

Dit alles heeft het bestuur getriggerd en het was van mening dat er iets moest gebeuren om het pastorale team te ontzien.

In 2017 werd een vitaliteitsonderzoek gestart. Hierin kwam al naar voren dat de Martinuskapel (Ouddorp) en de Petruskerk in Puttershoek op termijn helaas niet gehandhaafd zouden kunnen blijven. Inmiddels werden in de kapel in Melissant vanuit het pastoraal team al geen vieringen meer gehouden omdat dat niet meer in te passen viel. Deze kapel staat sindsdien leeg.

Na de pensionering van pastoor Smulders in de parochie Nicolaas Pieck en Gezellen werden in oktober 2020 de pastores van die parochie en de onze samengevoegd tot één team voor 12 kerken in een groot gebied. Er kon nog wel op parttime basis een beginnend pastoraal werker - Nabor Langstraat - aan het team worden toegevoegd, maar deze nam na amper 9 maanden alweer ontslag, waardoor het pastorale team en de parochies verder onder druk kwamen te staan.

Aan het bestuur en het pastorale team was het de taak om te overwegen welke vervolgstappen genomen moesten worden om toch e.e.a. beheersbaar te laten zijn, en uiteindelijk vruchtbaar voor de toekomst van de Rooms-katholieke kerk in ons gebied.

Dit resulteerde eerst in de sluiting van de kapel in Ouddorp in 2021 en de concentratie in Middelharnis.

Na de corona pandemie werd duidelijk dat de kerkgang en de inkomsten achter bleven in vergelijking met voor de pandemie. De spaarpot was inmiddels flink uitgedund mede door de lage rente en de sterke stijging van de uitgaven voor brandstof (bankencrisis, oorlog Oekraïne).

Kijkend naar de toekomst en overwegend een aantal punten, zoals de kerkgang van de parochianen, het aantal en de leeftijd van de vrijwilligers, het onderhoud van de locaties, de financiële situatie en het pastorale team, heeft het bestuur samen met het pastorale team een visie op papier gezet die heeft geleid tot een brief aan alle parochianen die op 12 februari 2023 in de kerken is voorgelezen. De brief is ondertekend door Vic. Van Deelen maar is namens het voltallige parochiebestuur en pastoraal team geschreven.

Vanavond ligt nu het voorgenomen besluit voor, om de bisschop te vragen in de loop van de 2^e helft van 2023 de Petruskerk in Puttershoek aan de eredienst te onttrekken. Daarvoor is deze hoorzitting bedoeld, waarin de bisschop in de personen van vicaris Egging, econoom Bakker en mevrouw De Jong de geloofsgemeenschap hoort.

Maar ook op Goeree-Overflakkee ontkomen wij niet aan maatregelen, ook al staat de kapel van Melissant leeg en is de kapel in Ouddorp al gesloten.

Zoals het bestuur en team op 12 februari hebben geschreven, de ontwikkelingen in kerk en samenleving maken het noodzakelijk om keuzen te maken en maatregelen te nemen, hoe pijnlijk en verdrietig ook.

Deze avond valt het bestuur zwaar, het valt het team zwaar, het valt onze parochie en parochianen zwaar. Wij hadden het allemaal liever anders gezien. Maar we kunnen niet doorgaan alsof er niets aan de hand is in de kerk in Nederland en in onze parochie.

Tegelijkertijd biedt dit ook een kans. Namelijk om sámen sterker te staan als rooms-katholieke geloofsgemeenschap in de Hoeksche Waard. Dát zou de uitkomst moeten zijn, dát is het waard om aan te werken.

Vic. Egging gaat in op de bisdombrede noodzaak tot het sluiten van kerken, maar vanuit een gelovig perspectief. Gisteren hoorden we in de tweede lezing Paulus spreken over de kerk als *lichaam van Christus*. Wij hebben allen deel aan het éne Brood van de Eucharistie, en daarom vormen wij als geloofsgemeenschap ook samen één lichaam. Dat éne lichaam van de Kerk beperkt zich niet tot de eigen gemeenschap in de ons vertrouwde kerk. Onze kerk mag ons dierbaar zijn, en daarvan afscheid nemen doet ons verdriet. Maar wij hebben ook de opdracht om een levend lichaam te vormen: met anderen in onze parochie, in ons bisdom en in de wereldkerk. Als levend lichaam mogen wij zó een uitnodigende geloofsgemeenschap zijn, ook voor mensen buiten onze vertrouwde kring. Niet voor niets worden christenen ook wel *mensen van de weg* genoemd. De eeuwen door is de Kerk onderweg geweest. En nu zijn wij, hier in de zaal naast de Sint Petruskerk, bij elkaar omdat wij op weg moeten gaan. De heer Olsthoorn heeft er zojuist over gesproken, en de heer Bakker, mevrouw De Jong en ik zijn hier vanavond om u, de geloofsgemeenschap, te horen over de plannen.

Een kerk sluiten - aan de eredienst onttrekken heet dat officieel - is altijd een verdrietig gebeuren. Vic. Egging kan dat uit eigen ervaring beamen. Het parochiebestuur of wij in het bisdom doen dat niet omdat wij dat zo graag willen. We gaan daarbij ook niet over één nacht ijs. Maar de ontwikkelingen in kerk en samenleving maken het dringend noodzakelijk om keuzen te maken. In december vorig jaar werd in een rapport van het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgesteld dat nu bijna 60% van de mensen in Nederland zich niet (meer) tot een kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke groepering rekent. En bij de overblijvende 40% zitten ook de Moslims, Hindoes en anderen. Hoe wij het ook wenden of keren, christenen zijn in ons land in tegenstelling tot vroeger dus echt een minderheid geworden van vooral ouderen. Slechts een klein deel daarvan is nog direct betrokken bij de kerk. We zien duidelijk wat dat overal voor gevolgen heeft in de parochies in ons bisdom en ook hier:

- afgenomen kerkbezoek, wat door corona nog eens extra is versterkt, en enorme afname van sacramenten bediening: doop, eerste communie, vormsel en huwelijk;
- vergrijzing bij de kerkgangers, maar ook bij de vrijwilligers. Het vinden van nieuwe vrijwilligers is moeilijk;
- in veel parochies een zorgelijke financiële situatie;
- gebouwen die veel en kostbaar onderhoud vragen;
- een heel beperkt pastoraal team, dat niet groter zal worden. Hier is sprake van een gedeeld team, hetgeen niet ideaal is, maar het kan niet anders.

We moeten eerlijk zijn - het is ons vaak niet of maar beperkt gelukt om kerkbetrokkenheid door te geven aan de nieuwe generaties. Oók in onze eigen families en vriendenkring. We kunnen niet doen alsof er niets aan de hand is. Dat is er namelijk wél. Dat vraagt van ons geloof in Christus, als Heer van de Kerk, en de moed om de maatregelen te nemen die nodig zijn. Krachten bundelen, nieuwe initiatieven ontwikkelen, hoe klein ook, en niet doorgaan in het oude spoor. Opdat - en daar gaat het om - wij zo vitaal mogelijk als RK Kerk in de samenleving aanwezig zullen kunnen blijven, vierend, lerend en dienend. Omwille van de huidige en vooral de toekomstige generaties.

Mensen van de weg worden christenen wel genoemd. Zo heeft Jezus op Pinksteren ook zijn apostelen de wereld ingezonden, altijd onderweg. En gisteren, op Sacramentsdag, hebben wij gehoord dat wij, verenigd rondom Christus, één lichaam vormen, één geloofsgemeenschap, over grenzen heen. En waar mensen in Zijn Naam onderweg zijn, daar verzekert Hij hun, en ons vanavond: *Weet, wel, Ik bén met je, alle dagen, tot aan de voleinding der tijden*". In de Eucharistie wil Hij ons voeden met zijn Lichaam, zijn leven. Die belofte hangt gelukkig niet af van het ene of het andere kerkgebouw, met name het eigen en vertrouwde en dierbare kerkgebouw. Maar dat vraagt wel om onze realiteitszin, onze vitaliteit en bovenal ons draagvlak om de toekomst in te kunnen gaan.

Er is gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevr. A. Leenders woont sinds 1973 in Puttershoek en is al vijftig jaar lid van deze gemeenschap. Ze voelt zich gekwetst door de pure zakelijkheid waarmee dit wordt benaderd: een kille brief die je mag nalezen, maar geen informatie in het parochieblad. Waarom wordt de gemeenschap geen alternatief geboden, bijvoorbeeld een of tweemaal per maand een viering in een zaaltje. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om naar een kerk elders te gaan. Een kerk als deze Petruskerk levert een projectontwikkelaar heel wat op. Deze zakelijkheid stuit haar tegen de borst en ze is daarin niet de enige; wel de enige die durft te zeggen: "zo ga je niet met mensen om".

De heer K. Rutten woont sinds 2018 in Puttershoek; daarvoor in Frankrijk. In tegenstelling tot Frankrijk is hier sprake van een fijne gemeenschap en dito beleving. De gemeenschap wordt ouder, maar wil toch graag ofwel hier iets houden of wel het besluit twee tot vijf jaar uitstellen. Oud Beijerland ligt ver weg en de veranderingen zijn erg plotseling.

Het valt mevr. R. v/d Biezen op dat er weinig oog is voor het proces. Dit gaat erg snel. Er moet een betere antenne zijn voor de emoties die ermee gepaard gaan. Er is verandermanagement nodig. Het Knoster Model voor verandering noemt een zestal factoren waaraan moet worden voldaan, alvorens verandering op een goede manier mogelijk is. Daaraan is hier niet voldaan. Ook al is de Kerk een hiërarchische organisatie, het is noodzakelijk om te werken aan draagvlak. De mensen van deze gemeenschap zijn weliswaar oud, maar ook wijs. Het zijn mensen met levenservaring. Het doet pijn hoe met hen wordt omgegaan. Dat kan ook anders, meer oplossingsgericht. Zo heeft de Gereformeerde Kerk ook te maken met teruggang. Waarom wordt niet gezocht naar samenwerking, bijvoorbeeld het samen gebruik maken van een gebouw. Of neem de burgerinitiatieven als voorbeeld, die werken aan een oplossing op de plaats zelf. Dat kan hier ook. Ons is niets gevraagd. Het proces is eenzijdig en niet transparant aangevlogen. Maak het tot ons gezamenlijk probleem.

Mevr. Vermunt geeft vooraf aan dat wat zij zegt geen betrekking heeft op pastor Geurts, want dat is een man Gods. Deze gemeenschap wordt anders behandeld. Ons wordt het aangezegd; elders wordt het besproken. Wij ervaren in deze grote parochie, die we zogenaamd samen vormen, geen solidariteit. Waar is de solidariteit? In elke locatie is bekend wat financieel binnen komt en wat wordt uitgegeven. Hier in Puttershoek is dat niet zo. Waarom is dat? Er is veel geld uitgegeven aan gebouwen, zelfs toen al bekend was dat kerken moesten sluiten. Er is weliswaar recht op subsidie, maar een groot deel van het bedrag moet toch echt zelf worden betaald. Het is niet mogelijk om zonder eigen vervoer naar Oud Beijerland te gaan. Er is nu al twee keer gezegd dat er hier in Puttershoek sprake is van onwil. Nog een keer... dan hoor ik de haan kraaien.

De heer Hermans, penningmeester reageert hierop. Hij is nu twee jaar penningmeester en heeft met A. van Wersch van de financiële afdeling van het bisdom Rotterdam gesproken over wat de huidige financiële situatie van de parochie betekent voor de toekomst. Het gaat daarbij om de parochiegemeenschap als geheel. De voormalige parochies vormen sinds 2011 één parochie. Vanzelfsprekend kan hij aangeven wat Puttershoek inbrengt, is er zicht op alleen Puttershoek, maar er zijn daarnaast overheadkosten, zoals de kosten voor het pastoraal team, en er zijn mensen die naar elders gaan. In Puttershoek zitten op zondag ongeveer 25 mensen in de kerk.

De heer Hermans geeft het operationeel resultaat en het nettoresultaat weer over de jaren 2017–2021:

	Operationeel resultaat		Netto resultaat
2017	min 118.000 euro	2017	plus 23.000 euro
2018	min 140.000 euro	2018	min 8.000 euro
2019	min 242.000 euro	2019	min 80.000 euro
2020	min 352.000 euro	2020	min 181.000 euro
2021	min 25.000 euro	2021	plus 48.000 euro

De rol van de penningmeester is aangegeven waar we het over hebben. Hij heeft begrip voor de emotie, maar vraagt ook begrip voor de financiële situatie van de parochie als geheel. We staan voor een onderhoud van circa 55.000 euro en daar komen de stijgende energiekosten nog eens bij. De heer Veltman geeft aan dat gevraagd kan worden om een hogere bijdrage.

V. Giesel, burgerlid van “Waardig Ouder Worden Hoeksche Waard”, komt hier alleen met Kerstmis en Pasen vanwege zijn moeder, die niet mobiel is. Hij voelt zich wel betrokken. Wat de energiekosten betreft, wijst hij erop dat de gemeente om geld kan worden gevraagd. De penningmeester en de algemeen econoom geven beiden aan dat de zogenaamde ecotax al wordt teruggevraagd. J. Bakker voegt daaraan toe dat de heer Giesel refereert aan een recente subsidieregeling zijdens de overheid naar de gemeentes toe, waar ook kerken een beroep op kunnen doen. J. Bakker is daarbij betrokken vanuit CIO, een koepelorganisatie van 32 kerkgenootschappen. Het is nog maar zeer de vraag of een vertaalslag zal plaatsvinden en wat de omvang van de subsidie dan is. Het zal om relatief beperkte bedragen gaan, hoewel alle beetjes helpen, naar schatting minder dan 15% van 40.000 tot 50.000 euro. Het concrete bedrag hangt af van de gemeente zelf. Op de vicariaatsbijeenkomst van 20 juni a.s. zal meer informatie over deze nieuwe regeling worden gegeven.

Vic.Van Deelen voegt hieraan toe dat de energiekosten slechts een deel van de kosten zijn. Daarnaast zijn er kosten voor onderhoud en personeelskosten. Met name die kosten zijn niet gemakkelijk per locatie toe te rekenen, maar vormen wel de grootste kostenpost. Vic.Van Deelen benadrukt dat hij geen salaris ontvangt en slechts zijn kilometers declareert.

J. Bakker heeft tegen de achtergrond van het voorgenomen besluit begrip voor de scherpste waarmee wordt gesproken, maar is er ook verbaasd over. We moeten niet kijken vanuit een wij/zij-perspectief, want we zijn samen kerk, met de menskracht en de middelen die er zijn. Die menskracht en middelen worden in toenemende mate minder en dat beperkt onze mogelijkheden. We worden kleiner, zitten in een te grote jas. Dat vraagt om realisme en om verandering. Er moeten keuzes worden gemaakt. Er wordt geluisterd naar wat wordt gezegd, dat wordt meegenomen in verdere besluitvorming en er wordt nagedacht over de mogelijkheid van alternatieven. In zo’n proces kunnen fouten worden gemaakt, het is een leerproces, maar duidelijk is in ieder geval dat het niet kan blijven zoals het nu is. Daarom gaan we met de gemeenschap in gesprek. Er worden geen kerken gesloten omdat we dat leuk vinden. We vieren liever een jubileum en dan zit de kerk wel vol. Op zondag niet. We hebben de middelen niet meer en ook de mensen niet (vrijwilligers en professionals). Het gaat niet alleen om geld, maar financiën zijn wel erg belangrijk.

Er is gesproken over projectontwikkelaars, maar er staat nog geen projectontwikkelaar in de startblokken. Onttrekking aan de eredienst en herbestemming van het gebouw zijn langdurige trajecten. Mevr. Leenders spreekt over november, maar dat is geenszins haalbaar. Anderzijds is het goed om een stip op de horizon te zetten. Zo moet ernaar gekeken worden wat er gedaan kan worden

nadat de laatste viering heeft plaatsgevonden. Busvervoer is daar een voorbeeld van, hoewel de praktijk uitwijst dat daar nauwelijks behoefte aan is.

Mevr. Jakma beaamt dat nu met de gemeenschap wordt gesproken. Daar leek het tot nu toe niet op en dat doet pijn. De gemeenschap weet dat het hier een keer ophoudt. Iedereen die in de kerk zit, is vrijwilliger. Er wordt gezegd dat er minder vrijwilligers zijn, maar dat is hier niet zo. Is er wel gevoel voor wat zij hebben opgebouwd en nog steeds opbouwen?

J. Bakker zegt dat hij respect heeft voor de penningmeester, die deze functie op zich heeft genomen op verzoek van het bisdom. Hier was geen penningmeester te vinden. Mevr. Jakma geeft aan dat haar man beschikbaar was, maar om reden van leeftijd geen penningmeester mocht worden.

J. Bakker zegt dat de kerk de grootste vrijwilligersorganisatie is. De gemiddelde leeftijd stijgt echter en minder mensen voeren meer taken uit. Dat gaat niet altijd goed. Voor specifieke taken en deskundigheden zijn geen vrijwilligers meer te vinden.

Pastor Geurts beaamt dit. Het aantal vrijwilligers is gehalveerd en de vitaliteit neemt af. Ouder wordende vrijwilligers met steeds meer taken is geen situatie die nog lang kan voortduren. Toen pastor Geurts in deze parochie werkzaam werd, nu ruim dertien jaar geleden, werd al over kerksluiting gesproken. De gemeenschap geeft zelf ook aan dat het niet lang meer vol te houden is en dat het een keer klaar is. Dat is de realiteit die we onder ogen moeten zien. Mevr. Jakma noemt de argumentatie 'hard'. Pastor Geurts geeft daarbij aan dat voor alle voorgangers/functies in de kerk, leken of niet, er een grens is van 75 jaar. De lekenvoorgangers zijn inmiddels die grens gepasseerd.

Mevr. Van der Biezen merkt op dat de lekenvoorgangers ineens opzij zijn geschoven, zonder enig bedankje of toelichting. Dat doet pijn. Waar was toen de liefde, waarover in het openingsgebed werd gesproken? Wil ik bij zo'n liefdeloze kerk horen?

Mevr. De Boer vraagt of de brief van 12 februari 2023 en het verslag van de heer Olsthoorn aan alle mensen kan worden toegestuurd, bijvoorbeeld met de volgende editie van "Rondom". Zij vraagt voorts meer informatie over busvervoer en over de eigen ervaring met kerksluiting, waarover Vic.Egging sprak. Mevr. De Boer heeft een lange brief geschreven, die ook is beantwoord, maar dat antwoord is nog niet voldoende. Zij vraagt een gesprek. Vic.Van Deelen heeft op zijn reactie aan mevr. De Boer nooit antwoord gekregen, maar geeft aan dat een gesprek tot de mogelijkheden behoort.

Vic.Egging vertelt desgevraagd over zijn eigen ervaringen. Uit één proces heeft hij geleerd dat het belangrijk is om te kijken naar de geschiedenis van een parochiegemeenschap. Dat geeft een beter beeld van de ontwikkeling van die gemeenschap. Zo waren er meer kinderen bij een kinderdienst, maar dat aantal was de helft van het jaar ervoor. Een ander voorbeeld leert dat het een langdurig proces is om tot een keuze te komen welke kerk gesloten wordt en welke kerk open kan blijven. Dan kan de sfeer ontstaan dat de gemeenschappen elkaar gaan zien als concurrent, terwijl het belangrijk is om de handen ineen te slaan, ondanks de pijn. Als mensen afhaken dan is dat het grootste verlies. Een derde voorbeeld is dat de echtgenote van een boze parochiaan overleed, die toen voor het eerst in de kerk kwam waar hij niet naartoe had willen gaan. Hij werd uiteindelijk vaste kerkganger, ook al was de sfeer, was alles anders. Vic.Egging hoopt dat het in Puttershoek ook zo zal gaan als de emoties wat zijn geluwd.

Mevr. Leenders vraagt of het hier niet anders gecommuniceerd had kunnen worden op basis van al deze ervaring. Mevr. Jakma zegt dat het 'hoe kunnen we samen verder' als eerste had moeten klinken in dit proces.

Vic.Van Deelen zegt onder verwijzing naar de brief van 12 februari en naar "Rondom" dat er wordt gewerkt aan een pastoraal plan. Dat geeft vorm aan het samen verder gaan. Deze vraag staat derhalve centraal en de gemeenschap wordt er ook bij betrokken. De kerk in Puttershoek is niet als eerste 'geofferd': Melissant en Ouddorp zijn al eerder afgestoten. Wat eventuele gesprekken met de Gereformeerde Kerk betreft, vindt Vic.Van Deelen het niet correct om al te gaan praten over koop van deze kerk en of medegebruik van hun kerkgebouw terwijl er nog geen besluit is genomen.

Mevr. Jakma vraagt of er een overlegorgaan komt. Vic.Van Deelen antwoordt dat vanuit het parochiebestuur en het pastoraal team zeker met de gemeenschap zal worden overlegd. Er kan gekeken worden of een alternatieve locatie haalbaar is, met bijvoorbeeld eenmaal per maand een viering, zowel financieel als voor wat betreft de inzet van de pastorale beroepskrachten. Het pastoraal team is klein en zal zeker niet groter worden. Dat geldt voor het hele bisdom. Er zal voorts overlegd worden met de gemeenschap in Oud Beijerland (voor de gehele Hoeksche Waard). Anders dan wordt gezegd, zijn er geen drie lekenvoorgangers. Deze vrijwilligers zijn op leeftijd en hebben niet de vereiste toerusting. Dat is al heel lang het (diocesane) beleid. Leeftijd en toerusting zijn objectieve argumenten. De leeftijd van 75 jaar is bovendien canoniek voorgeschreven.

Diaken S. Lokken reageert op de opmerking 'wil ik bij zo'n liefdeloze kerk horen'. Hij zegt dat een goede verstandhouding met de mensen het uitgangspunt is. Het pastoraal team wil graag met mensen in gesprek gaan. Vic.Van Deelen is administrator van drie grote parochies; het ligt daarom voor de hand dat hij een meer zakelijke benadering voorstaat. De eucharistie is bron en hoogtepunt van het kerkelijk leven. Als diaken is hij het liefst diaken in de eucharistie. De focus op eucharistie is diocesaan beleid en dan zijn lekenvoorgangers niet nodig. Hij deelt dat beleid, ook al betekent dat van de ene viering naar de andere vliegen.

Mevr. Van der Biezen geeft aan dat de kwalificatie 'liefdeloosheid' slaat op de benadering van de gemeenschap, bijvoorbeeld door het wegsturen van lekenvoorgangers. Ze twijfelt niet aan de liefde van de gemeenschap zelf. Diaken Lokken merkt op dat de gebedsleiders/lekenvoorgangers een goede uitleg hebben gekregen. Er is lang gesproken over dit onderwerp.

De heer C. van der Biezen is door pater Nijhuis veertig jaar geleden gevraagd om zich bezig te houden met de oecumene. Hij doet veel vrijwilligerswerk in protestantse zorginstellingen. Een van de dominees is langdurig ziek en daardoor komt het rooster van de weeksluitingen niet rond. Hij is als – gepensioneerd – voorganger nu al tweemaal voorgegaan in deze weeksluiting. Het kan dus wel! We moeten oplossingsgericht naar dingen kijken. Als deze locatie wordt gesloten betekent dat ook een groot verlies aan oecumenische contacten. Neem ons in het gesprek mee.

Mevr. Van Meurs sluit hierbij aan. Zij is actief geweest als lekenvoorganger in Heenvliet in weekvieringen. Dat is gestopt vlak voor de coronaperiode omdat er geen katholieken meer waren. Er is sprake van leeftijdsdiscriminatie. Als lekenvoorgangers niet meer voor kunnen gaan op zondag, dan kan het wel door de week en/of in een zaaltje. De woord- en communieviering kan de oplossing zijn voor de toekomst.

Voorts vraagt mevr. Van Meurs hoe het verder is gegaan met de gemeenschappen waarover Vic.Egging vertelde. De paus wil dat we als gemeenschap bijeen blijven om de communie te ontvangen en eventueel ook eucharistie te vieren. Als we als leek wel de hostie mogen brengen naar een organist of bij een zieke thuis, waarom kan er dan geen woord- en communieviering worden gehouden voor deze gemeenschap op een bepaalde locatie?

Vic.Egging geeft aan dat er in de gemeenschap in kwestie lang een steunpunt is geweest met ontmoeting en bijbelgroep. Dat is door natuurlijk verloop gestopt. Mensen gingen wel naar andere kerken, al was dat niet de kerk waar ze eigenlijk bij hoorden. Dan valt de gemeenschap uit elkaar. Bovendien worden de gemeenschappen, hier en elders, kleiner. Het klopt dat de communie naar zieken kan worden gebracht. Deze mogelijkheid is formeel geregeld in onze Kerk. Het is echter niet goed om de liturgie te versmallen naar de afgeleide van eucharistie als bron en hoogtepunt. Gebedsleiders hebben tot taak een cultuur van gebed te laten ontstaan en aldus het gebedsleven van de gemeenschap te versterken. Dat is ook nodig, wil een kerk vitaal zijn. We moeten de handen ineen slaan en deze uitdaging aangaan.

Een van de aanwezigen geeft aan 75 jaar te zijn, maar nog regelmatig gevraagd te worden om te komen werken. Zij houdt van de eucharistie en dat zou er altijd moeten zijn, maar nood breekt iedere wet opdat de gemeenschap rond de hostie bij elkaar kan komen. Breken en delen samen moet altijd kunnen

en zij begrijpt niet waarom dat niet kan. Er is lang gevochten om een katholieke kerk in Puttershoek te kunnen krijgen en nu doen de katholieken zelf de kerk dicht.

Vic.Van Deelen zegt dat er sindsdien veel is veranderd. Hij wijst op de cijfers. Er is sprake van een verdeling van eucharistievieringen en woord- en communievieringen (door de diaken) in het rooster. Op dit moment is de planning ingewikkeld vanwege wegwerkzaamheden, maar dat is tijdelijk. Eucharistie is de norm; daarin verschilt onze Kerk van de protestantse kerk. Een weeksluiting is echt iets anders.

Mevrouw geeft aan dat daar haar klacht niet over gaat. Als er doordeweeks een eucharistieviering is, kun je de zondag zo heilig beleven als je wilt. Pastor Geurts gaat op donderdag (Oude Tonge) en vrijdag (Oud Beijerland) voor in de eucharistieviering. Aantallen vieringen zijn afhankelijk van de beschikbaarheid van een priester, die ook nog meer taken te verrichten heeft. We mogen de priesters niet overvragen; daar moet aandacht voor zijn. Diaken Lokken is van mening dat de weekviering de zondagse eucharistieviering niet kan vervangen.

Mevrouw Van Meurs komt uit Oud Beijerland en krijgt woorden van dank voor haar betrokkenheid bij Puttershoek. We zouden samen kunnen bezien of de gemeenschap naar Oud Beijerland kan. Mevr. Van Meurs maakt echter duidelijk dat de viering daar om 09.30 uur zal beginnen en dat er hier in de omgeving een locatie nodig is om gemeenschap te kunnen blijven. Volgens de aanwezigen is een dergelijke locatie beschikbaar.

V. Giesel heeft nog een aantal vragen. Wat is wijsheid? Kunnen we de daling van het aantal kerkgangers keren door het sluiten van een kerkgebouw? Hoe kunnen we de jeugd naar de kerk halen? Wat is de toekomst van het gebouw (verhuur/verkoop; hij verwijst in dit verband naar de evangelische kerk Ezra in 's-Gravendeel)? Wat is er gedaan om de kerk te redden? Vic.Van Deelen verwijst in zijn antwoord naar de brief van 12 februari, die al de nodige informatie bevat ter zake de factoren die een rol hebben gespeeld om tot het voorgenomen besluit te komen. Dat is hier niet anders dan elders. Onttrekking aan de eredienst is niet hetzelfde als verkoop. Dat zijn gescheiden processen. Verkoop aan een ander kerkgenootschap is een optie, maar het bestuur gaat pas in gesprek als het proces om tot onttrekking aan de eredienst te komen geheel is doorlopen. Wat betreft een ander kerkgenootschap, daarvoor geldt dat dit kerkgenootschap bij voorkeur lid moet zijn van de Raad van Kerken. Een herbestemming als moskee is niet aan de orde. Het gaat om een waardige herbestemming. Soms is sloop beter, als daar toestemming voor wordt gegeven.

J. Bakker geeft een toelichting op de canonieke procedure.

Er is een voorgenomen besluit door parochiebestuur, waarover de parochianen zijn geïnformeerd. Het bestuur heeft nu de bisschop gevraagd om de volgende stap te zetten. Dat is: de hoorzitting van vanavond vanuit bisdom, waarvoor vicaris Egging, ikzelf en mevrouw De Jong in uw midden zijn. Van deze ontmoeting wordt een verslag gemaakt dat aan de bisschop wordt voorgelegd en dat ook voor u beschikbaar komt. Daarna zal de bisschop zijn principebesluit nemen, dat hij voorlegt aan de Priesterraad en het Kathedraal Kapittel, zoals voorgeschreven is in het kerkelijk recht. Na hun advies neemt de bisschop een definitief besluit, dat hij meedeelt aan het parochiebestuur, mét het verzoek u - de parochianen - daarvan te informeren.

Daarna wordt zorgvuldig een laatste viering gepland en vorm gegeven. Anders dan bij de wijding van een kerk is daar geen groot ritueel voor. Belangrijk is dat het een waardig afscheid is, waarbij aan het eind het Allerheiligste plechtig wordt uitgedragen. Ook zal er aandacht zijn voor een herbestemming van de roerende kerkelijke goederen, bij voorkeur in de eigen parochie. Er wordt een inventarisatie gemaakt in afstemming met Museum Catharijne Convent. De parochie is eigenaar van het gebouw maar voor daden van buitengewoon beheer is toestemming van de bisschop nodig.

Vanuit de zaal wordt opgemerkt dat er altijd hoop is. We gaan samen verder. De toekomst van de kerk is Jezus in ons midden.

Vic.Egging sluit de bijeenkomst af met woorden van dank en met gebed.